

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0425U000317

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-10-2025

Статус: Підтверджена МОН

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ МОН №1618 від 11.12.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Боднар Андрій Володимирович

2. Andrii Bodnar

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0001-7061-0272

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 08.00.04

Назва наукової спеціальності: Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 03-09-2025

Спеціальність за освітою: Міжнародна економіка

Місце роботи здобувача: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 65.356.02

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.81.12, 06.81.45

Тема дисертації:

1. Механізми та інструментарій управління ціновою конкурентоспроможністю продукції аграрних підприємств

2. Price Competitiveness Management Mechanisms and Tools of Agricultural Enterprises Products

Реферат:

1. У дисертаційній роботі здійснено теоретичне узагальнення і отримане нове вирішення важливого наукового завдання обґрунтування теоретично-методичних та прикладних засад управління ціновою конкурентоспроможністю продукції аграрних підприємств. Визначені ключові сутнісні характеристики цінової конкурентоспроможності продукції як об'єкта управління у структурі системи менеджменту аграрного підприємства. Надано характеристику конкурентних взаємовідносин аграрних підприємств і вдосконалити методичні засади оцінювання їх конкурентоспроможності. Ідентифіковано та класифіковано методи, моделі й інструменти управління ціновою конкурентоспроможністю продукції аграрних підприємств. Проаналізовано генезис формування конкурентних структур цільових ринків продукції та еволюцію систем управління конкурентоспроможністю аграрних підприємств. Виявлено структурні та

динамічні тенденції зміни витрат на виробництво і реалізацію продукції в аграрних підприємствах. Визначено чинники зміни рівня витрат у процесі виробництва сільськогосподарської продукції в контексті управління її ціною конкурентоспроможністю. Обґрунтовано концептуальну архітектуру та архітектоніку механізмів управління ціною конкурентоспроможністю продукції аграрних підприємств. Окреслено напрями та шляхи ринкової реалізації цінових конкурентних переваг на етапі збуту у виробничо-комерційному циклі. Обґрунтовано теоретичні й прикладні засади інтеграції систем управління ціною конкурентоспроможністю продукції у загальну систему менеджменту аграрних підприємств. Обґрунтовано концептуальні засади формування та функціонування механізмів і систем управління ціною конкурентоспроможністю продукції, що передбачають орієнтацію аграрних підприємств на створення та реалізацію стійких цінових конкурентних переваг шляхом раціоналізації процесів менеджменту витрат. Визначено тенденції конкурентного розвитку об'єктних ринків продукції аграрних підприємств здійснюється на основі обґрунтування методичних засад ідентифікації параметрів кількісної оцінки стану конкурентної структури зазначених ринків, а також розроблення методичного підходу, який забезпечує можливість виконання інтегральної кількісної оцінки рівня конкурентоспроможності продукції та подальшого використання отриманих результатів у процесі управління витратами й формування цінової політики щодо продукції аграрних підприємств. Обґрунтовано процедури інтеграції систем управління ціною конкурентоспроможністю продукції в менеджмент аграрних підприємств, що передбачають виокремлення центрів відповідальності та чіткий розподіл функціональної відповідальності, ідентифікацію та використання чинників економії ресурсів і зниження витрат, розроблення норм витрат усіх видів ресурсів з урахуванням конкретних організаційно-технологічних умов виробництва, упровадження раціональних методів обліку витрат і калькулювання, формування дієвої системи мотивації працівників до скорочення та контролю витрат, а також організацію моніторингу їх рівня та діагностики причин відхилень. Розвинуто наукове тлумачення сутності цінової конкурентоспроможності продукції, як сукупності властивостей продукції та здатностей товаровиробника підтримувати ціни пропозиції нижчі, ніж у конкурентів, з метою забезпечення гарантованого збуту необхідних обсягів продукції за запланованого, очікуваного або прогнозованого рівня економічної ефективності її виробництва і реалізації, які забезпечуються підтриманням адекватного завданням простого або розширеного відтворення авансованого капіталі рівня витрат на створення продукції, які здійснюються та контролюються підприємством-виробником в процесі здійснення основної діяльності. У першому розділі досліджено сутнісні характеристики ціна та витрат, як об'єктів управління в системі менеджменту аграрного підприємства, виконано ідентифікацію особливостей конкурентних відносин в аграрній сфері та обґрунтовано методичні засади оцінки цінової конкурентоспроможності аграрних підприємств, визначено методи, моделі, підходи та прийоми управління ціною конкурентоспроможністю продукції аграрних підприємств. У другому розділі визначено особливості генезису конкурентних структур цільових ринків збуту та еволюції систем управління конкурентоспроможністю продукції аграрних підприємств, проведено оцінювання та інтерпретацію динаміки витрат на виробництво й реалізацію продукції в аграрних підприємствах, а також ідентифіковано ключові чинники, що зумовлюють зміну рівня витрат у процесі виробництва сільськогосподарської продукції в контексті управління її ціною конкурентоспроможністю. У третьому розділі обґрунтовано архітектуру та архітектоніку механізмів управління створенням цінових конкурентних переваг, підходи до ринкової реалізації конкурентних переваг та управління витратами на збут продукції аграрних підприємств, а також наукові засади інтеграції систем управління ціною конкурентоспроможністю та витратами в менеджмент аграрних підприємств.

2. The thesis provides a theoretical generalization and a new solution to the important scientific task of substantiating the theoretical, methodological and applied principles of managing the price competitiveness of agricultural products. The key essential characteristics of the price competitiveness of products as an object of management in the structure of the management system of an agricultural enterprise are determined. The competitive relationships of agricultural enterprises are characterized and the methodological principles for assessing their competitiveness are improved. The methods, models and tools for managing the price

competitiveness of agricultural products are identified and classified. The genesis of the formation of competitive structures of target product markets and the evolution of competitiveness management systems for agricultural enterprises are analyzed. Structural and dynamic trends in the change in production and sales costs in agricultural enterprises are identified. The factors of changing the level of costs in the process of agricultural production in the context of managing its price competitiveness are determined. The conceptual architecture and architectonics of mechanisms for managing the price competitiveness of agricultural products are substantiated. The directions and ways of market realization of price competitive advantages at the sales stage in the production and commercial cycle are outlined. The theoretical and applied principles of integration of price competitiveness management systems into the general management system of agricultural enterprises are substantiated. The conceptual principles of formation and functioning of price competitiveness management mechanisms and systems are substantiated. The trends of competitive development of the object markets of agricultural enterprises' products are determined based on the substantiation of the methodological principles of identifying the parameters of the quantitative assessment of the state of the competitive structure of the specified markets, as well as the development of a methodological approach that provides the possibility of performing an integrated quantitative assessment of the level of product competitiveness and further use of the results obtained in the process of cost management and the formation of a pricing policy for agricultural enterprises' products. The procedures for integrating product price competitiveness management systems into the management of agricultural enterprises are substantiated, which provide for the separation of responsibility centers and a clear distribution of functional responsibility, identification and use of factors for saving resources and reducing costs, development of cost norms for all types of resources taking into account specific organizational and technological conditions of production, implementation of rational methods of cost accounting and calculation, formation of an effective system of motivating employees to reduce and control costs, as well as the organization of monitoring their level and diagnostics of the causes of deviations. A scientific interpretation of the essence of price competitiveness of products has been developed, as a set of product properties and the ability of the producer to maintain offer prices lower than those of competitors, in order to ensure guaranteed sales of the necessary volumes of products at the planned, expected or forecasted level of economic efficiency of its production and sale. The first section examines the essential characteristics of price and costs as objects of management in the management system of an agricultural enterprise, identifies the features of competitive relations in the agricultural sector and substantiates the methodological principles for assessing the price competitiveness of agricultural enterprises, defines methods, models, approaches and techniques for managing the price competitiveness of agricultural enterprises. The second section identifies the features of the genesis of competitive structures of target sales markets and the evolution of systems for managing the competitiveness of agricultural enterprises' products, evaluates and interprets the dynamics of costs for production and sales of products in agricultural enterprises, and identifies key factors that determine the change in the level of costs in the process of agricultural production in the context of managing its price competitiveness. The third section substantiates the architecture and architectonics of mechanisms for managing the creation of price competitive advantages, approaches to the market implementation of competitive advantages and managing the costs of marketing agricultural enterprises' products, as well as the scientific principles of integrating price competitiveness and cost management systems into the management of agricultural enterprises.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Боднар А. В. Інструменти управління ціною конкурентоспроможністю продукції аграрних підприємств: сучасні підходи та практичні аспекти. Modeling the development of the economic systems, 2025. (2), 374–379. <https://doi.org/10.31891/mdes/2025-16-47>
- Боднар А. В., Хахалев Д. О., Шерстюк О. В. Механізми забезпечення конкурентної ціни на продукцію сільськогосподарських підприємств в умовах ринкових викликів. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2025. Том 10. № 2. С. 391 – 394
- Боднар А. В., Шерстюк О. В., Халін С. В. Вплив ринкових дисбалансів на стратегії ціноутворення в аграрній сфері України. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2024. № 2. С. 135-140. DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2024-2-25>
- Боднар А. В. Вплив логістичних порушень на цінову асиметрію агропродукції та шляхи її мінімізації. 16 Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит. № 9-10(163-164) (2021). С. 15-27. DOI: <https://doi.org/10.20998/2313-8890.2021.09-10.02>
- Боднар А. В. Цінова асиметрія на регіональних ринках продукції тваринництва: причини, наслідки, шляхи подолання. Вісник Хмельницького національного університету. 2018, № 6, Том 3. С. 220-225. DOI: 10.31891/2307-5740-2018-264-6(3)-220-225

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0116U003477, 0124U001624

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Котвицька Наталія Миколаївна

2. Nataliia M. Kotvitska

Кваліфікація: д. е. н., доц., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0864-1470

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватний вищий навчальний заклад "Європейський університет"

Код за ЄДРПОУ: 24366800

Місцезнаходження: бульвар Академіка Вернадського, Київ, 03115, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Данько Юрій Іванович
2. Yurii I. Danko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9847-1593

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 04718013

Місцезнаходження: вул. Герасима Кондратьєва, Суми, Сумський р-н., 40021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вдовенко Наталія Михайлівна
2. Nataliia M. Vdovenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0849-057X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Маренич Тетяна Григорівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Маренич Тетяна Григорівна

